

Sprawozdanie z działalności Instytutu Książki za 2010 roku

Cele i zadania Instytutu Książki

Podstawowe cele Instytutu to kształtowanie postaw czytelniczych i popularyzacja książki i czytelnictwa w kraju oraz promocja polskiej literatury na świecie. Dlatego też jego działalność podzielona jest na dwa zasadnicze sektory: zagraniczny i krajowy. Wypracowana przez Instytut Książki strategia w obydwu tych sektorach zakłada istnienie różnorodnych, wzajemnie się uzupełniających programów promocyjnych, umożliwiających dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców zagranicznych i krajowych. Od 2008 roku Instytut Książki realizuje także powierzony mu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego program Biblioteka +, którego celem jest przekształcenie bibliotek w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury i informacji oraz ośrodki życia społecznego.

A. Program zagraniczny - promocja polskiej literatury zagranicą

I. Program dla wydawców zagranicznych i polskich

1. Program wydawniczy „New Books from Poland”

W roku 2010 zostało przygotowanych i wydanych 6 katalogów - w językach angielskim, niemieckim, francuskim, hebrajskim oraz czeskim (w związku z wystąpieniem Polski w charakterze gościa honorowego na targach książki w Pradze), a także folder poświęcony literaturze dla dzieci i młodzieży, prezentujący książki wyróżnione i nagrodzone w konkursie polskiej sekcji Ibby.

2. Program Translatorski © POLAND

W roku 2010 w ramach Programu Translatorskiego przyznano **189 dotacji** na łączną kwotę **1.791.055, 50 PLN**. Z dotacji skorzystali wydawcy z **33 krajów**.

II. Program dla tłumaczy literatury polskiej

1. Kolegium tłumaczy

W styczniu odbyło się posiedzenie Rady Kolegium Tłumaczy, którego celem było wyłonienie tłumaczy na pobyt w 2010 roku. W wyniku dyskusji i po analizie wszystkich kandydatur ustalono następującą listę zaproszonych tłumaczy:

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Kraj</i>	<i>Liczba miesięcy</i>
Jiwone Lee	Korea	1
Ingmara Balode	Łotwa	1
Benjamin Paloff	USA	2
Tomas Hakanson	Szwecja	1
Bill Martin	USA	2
Nese Taluy Yuce	Turcja	1
Margot Carlier	Francja	2
Teresa Fernandes Swiatkiewicz	Portugalia	1
Oleksandr Irwanec	Ukraina	1
Wu Lan	Chiny	2

Warsztaty przekładowe polsko-hiszpańskie i hiszpańsko-polskie

Organizowane we współpracy z Instytutem Cervantesa w Krakowie warsztaty odbyły się w dniach 13 – 17 września. W czerwcu przeprowadzono się nabór wniosków, których spłynęło ponad 70 (na 12 miejsc), i ostatecznie zaproszono następujących tłumaczy: Borecka Magdalena, Kitowska Marta, Kornacka Agata, Ozimińska Lucyna, Pawłowska Marta, Stępień Katarzyna, Benitez Rodriguez Teresa, Delgado Moises, Dworniczuk Anna, Freixa Pau, Serraller Calvo Amelia, Vicente Vicente Maria Josefina.

Uczestnicy wzięli udział w zajęciach praktycznych prowadzonych przez czwórkę tłumaczy, a także wysłuchali wykładów na temat literatury, uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym współpracy tłumacza z wydawnictwami itp.

Warsztaty przekładowe polsko-niemieckie i niemiecko-polskie

Instytut Książki wsparł także II polsko-niemieckie i niemiecko-polskie warsztaty przekładowe, które odbyły się w jego sali konferencyjnej w oddziale warszawskim w dniach 10-15.10.2010. Organizatorem warsztatów było Literarisches Colloquium Berlin. Warsztaty wsparły także fundacje im. Roberta Boscha i Współpracy Polsko-Niemieckiej. Zajęcia dla siedmiu niemieckich i czterech polskich uczestników poprowadziły Renate Schmidgall i Dorota Strońska.

2. Sample Translations © Poland

Celem działającego od 2007 roku programu Sample Translations ©POLAND jest promocja literatury polskiej za granicą poprzez zachęcenie tłumaczy do przedstawiania polskich książek zagranicznym wydawcom.

Adresatami Programu są tłumacze literatury polskiej. W ramach programu ST©P mogą uzyskać dofinansowanie tłumaczenia 20 stron wybranej przez siebie książki.

W roku 2010 w ramach programu Sample Translations ©POLAND przyznano 52 dotacje na łączną kwotę 61.192,40 PLN. Z dotacji skorzystali tłumacze na 6 języków.

3. Found in translation

Instytut Książki, Instytut Kultury Polskiej w Londynie oraz Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku ogłosiły w czerwcu, że laureatką nagrody Found in Translation Award za rok 2009 została pani Danuta Borchartd za przekład „Pornografii” Witolda Gombrowicza, wydany nakładem Grove Atlantic (USA). „Pornografia” jest trzecią powieścią Gombrowicza – po „Kosmosie” i „Ferdynand” – która ukazuje się w przekładzie Danuty Borchartd. W recenzjach książek bardzo wyraźnie podkreślano jakość tłumaczenia, a przekład „Ferdynand” został wyróżniony amerykańską National Translation Award w 2001. Nagroda wysokości 10 tys. PLN, ufundowana przez wydawnictwo W.A.B., została wręczona 27 września br. w Chicago na University of Illinois, podczas uroczystości inauguracji The Hejna Family Chair in Polish Language and Literature, którą objął prof. Michał Paweł Markowski.

Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku podjął intensywne działania promocyjne: informacje o nagrodzie ukazały się w prasie i w przestrzeni internetowej.

4. PETRA

5 lipca odbyło się pierwsze założycielskie spotkanie organizacji PETRA. Projekt koordynuje belgijska fundacja Passa Porta, która zaprosiła do współpracy Literarisches Colloquium Berlin, Instytut Literatur Obcych (Słowacja), Transeuropéennes (Francja) oraz IK.

Celem programu jest stworzenie „narzędzia” umożliwiającego działanie na rzecz tłumaczy literackich w Europie. Spotkanie miało charakter przygotowawczy: opracowano zarys projektu i przygotowano wnioski do Komisji Europejskiej, który został złożony we wrześniu.

III. Nagroda Transatlantyk

W dniu 18 czerwca wręczona została już po raz szósty nagroda Transatlantyk. To wyróżnienie przyznawane corocznie przez Instytut Książki wybitnemu promotorowi literatury polskiej za granicą. Laureatami Nagrody mogą być tłumacze, wydawcy, krytycy, animatorzy życia kulturalnego. Mogą kandydować do niej wyłącznie obywatele innych państw (także Polacy z obcym paszportem), a zgłaszać kandydatury mogą polskie i zagraniczne instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury, ośrodki naukowe, wydawnictwa, stowarzyszenia twórcze, osoby prywatne. Nagrodę stanowi 10.000 EUR oraz statuetka autorstwa Łukasza Kieferlinga.

Wyboru laureata dokonuje Kapituła Nagrody w składzie Anders Bodegard, Jerzy Jarniewicz, Albrecht Lempp, Jarosław Mikołajewski, Ksenia Starosielska. Przewodniczy jej Dyrektor Instytutu Książki.

Dotychczas laureatami Transatlantyku byli:

- Henryk Bereska (2005) (Niemcy)
- Anders Bodegard (2006) (Szwecja)

- Albrecht Lempp (2007) (Niemcy)
- Ksenia Starosielska (2008) (Rosja)
- Biserka Rajčić (2009) (Serbia).

Do szóstej edycji Nagrody Transatlantyk zgłoszono 30 kandydatów z 22 państw. Jak co roku dominowali wśród nich tłumacze, byli też dziennikarze, animatorzy kultury, wydawcy. Większość kandydatów pochodzi z Europy, choć zgłoszenia nadesłano również z USA, Brazylii, Chin, Wenezueli i Kuby.

Laureatem Nagrody Transatlantyk w 2010 r. został Pietro Marchesani, tłumacz literatury polskiej na język włoski. Autor licznych prac i esejów nt. literatury polskiej, wykładowca literatury polskiej na uniwersytetach w Genewie i Rzymie.

IV. Wydarzenia literackie za granicą

Zagraniczne targi książki

a) Targi Książki w Wilnie, 18-21 lutego 2010

Instytut Książki był organizatorem polskiej prezentacji na 11. Międzynarodowych Targach Książki w Wilnie (VILNIAUS KNYGŲ MUGĖ).

Prezentacji towarzyszył program literacki organizowany we współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie. Gościem targów był Jacek Dehnel. Jego tłumaczona na wiele języków i wielokrotnie nagradzana powieść „Lala” ukazała się na Litwie nakładem wydawnictwa Kronta, w przekładzie Birutė Jonuškaitė.

Na polskim stoisku na targach (5.A06) zaprezentowaliśmy:

- nowości wydawnicze roku 2009
- dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND, który w ubiegłym roku obchodził 10-lecie swojego istnienia,
- książki Jacka Dehnela, zarówno polskie wydania, jak i tłumaczenia

b) Polska na Targach Książki w Lipsku, 18-21 marca 2010

Instytut Książki, podobnie jak w latach ubiegłych, zorganizował polskie wystąpienie na Targach Książki w Lipsku. Na stoisku zaprezentowaliśmy wystawy książek, m.in. nowości wydawnicze z roku 2009 oraz nowości wiosenne roku 2010. Tradycyjnie pokazaliśmy też dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND, czyli tłumaczenia polskiej literatury wydane przez zagranicznych wydawców. Ponadto, publiczność odwiedzająca polskie stoisko mogła zapoznać się z najnowszymi publikacjami dla dzieci i młodzieży, a także książkami autorów zaproszonych na tegoroczne targi, Tomasza Różyckiego i Wojciecha Jagielskiego.

Oprócz wieczorów literackich organizowanych w Instytucie Polskim w Lipsku, na targach były prezentowane dwie książki dla dzieci: *Maty Chopin* z udziałem autora Michała Rusinka oraz *D.O.M.E.K* Aleksandry Machowiak i Daniela Mizielińskiego, z udziałem architekta Jacka Rzyckiego.

Program literacki towarzyszący targom powstał we współpracy z Instytutem Polskim w Lipsku.

Wizytę reportera Wojciecha Jagielskiego w Lipsku poprzedził wieczór autorski w Instytucie Polskim w Berlinie (czwartek, 18 marca, godz. 20:00, prowadzenie: Olaf Kühl).

c) 30 Międzynarodowe Targi Książki w Paryżu, 26-31 marca 2010

Rezygnując, z uwagi na jubileusz targów z formuły gościa honorowego, organizatorzy postanowili zaprosić 90 autorów, 60 z Francji i 30 zagranicznych. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: Paul Auster, Umberto Eco, Imre Kertész, Camilla Läckberg, Doris Lessing oraz Amélie Nothomb, Eric-Emmanuel Schmitt, Lydie Salvayre. W programie targów przewidziano 500 spotkań i dyskusji, a swoje książki podpisywało 2.300 autorów. W targach wzięło udział ok. 1.000 wystawców, w tym wydawcy zagraniczni z 25 państw. Odwiedziło je blisko 200.000 osób.

Instytut Książki już po raz ósmy uczestniczył w Międzynarodowych Targach Książki w Paryżu. W ramach polskiej prezentacji, oprócz nowości wydawniczych pokazywano książki poświęcone postaci i twórczości Fryderyka Chopina, a także polski reportaż literacki.

Odwiedzający mogli zobaczyć książki w językach obcych wydane w ostatnich latach przy wsparciu Programu Translatorskiego ©Poland.

Na stoisku swoje książki zaprezentowało 9 wystawców z Polski: Bosz, Gryf, IPN, Noir sur Blanc, Słowo / obraz terytoria, TAIWPN Universitas, WSIP, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo Sejmowe.

Specjalnie na targi paryskie Instytut Książki przygotował również katalog „Nouveaux Livres de Pologne” rekomendujący najciekawsze pozycje wydawnicze z ostatniego roku.

Podczas targów, na polskim stoisku paryska Librairie Polonaise sprzedawała literaturę polską w oryginale i w tłumaczeniach.

d) Międzynarodowe Targi Książki dla Dzieci w Bolonii , 23-26 marca 2010

Targi Książki dla Dzieci w Bolonii to najważniejsze międzynarodowe wydarzenie rynku wydawniczego dla dzieci. Do Bolonii przyjeżdżają wydawcy, agenci literaccy, autorzy, ilustratorzy i tłumacze literatury dla dzieci, targi odwiedzają również producenci filmowi i telewizyjni oraz producenci zabawek edukacyjnych. W tym roku targi odbywały się już po raz czterdziesty siódmy, gościem honorowym targów była Słowacja.

Gospodarzem polskiego stoiska był tradycyjnie już Instytut Książki. Swoje książki zaprezentowało 14 wydawców: AGE, Bellona, Bis, Debit, Dwie Siostry, Hokus-Pokus, Media Rodzina, Mind The Kids, Nasza Księgarnia, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Publicat, Wilga, Wytwórnia i Znak.

Jak co roku wystawą wiodącą polskiego stoiska była prezentacja książek wyróżnionych i nagrodzonych w konkursie Polskiej Sekcji IBBY Książka roku edycja 2009, przygotowana we współpracy z polską sekcją IBBY.

Wystawie towarzyszyły wydane przez Instytut Książki foldery prezentujące wyróżnione w konkursie książeczki. Zaprezentowana została również wystawa „Chopin dla dzieci” prezentująca książki poświęcone życiu i twórczości artysty.

e) Międzynarodowe Targi Książki w Londynie, 19-21 kwietnia 2010

Międzynarodowe Targi Książki w Londynie odbyły się w centrum targowym Earls Court. To najpoważniejsza po targach frankfurckich impreza branżowa na świecie, ważne miejsce sprzedaży praw autorskich.

W tegorocznych targach wzięło udział 1672 wystawców z 58 krajów, wśród nich: wydawcy, agenci literaccy, księgarze, bibliotekarze. Targi nie są otwarte dla publiczności.

Program targów obfitował w seminaria i spotkania branżowe. Tegorocznym „Market Focus” była Republika Południowej Afryki.

Rynek anglojęzyczny jest ze zrozumiałych względów rynkiem kluczowym dla obecności przekładów polskiej literatury na świecie. W ostatnim czasie w Wielkiej Brytanii ukazały się m.in. "Six Polish poets" pod redakcją Jacka Dehnela (Arc Publications) oraz "Lubiewo" Michała Witkowskiego (Portobello Books) oraz „Uwikłanie” Zygmunta Miłoszewskiego (Bitter Lemon Press).

Na organizowanym przez IK polskim stoisku o powierzchni 80 m kw. zaprezentowało się 23 polskich wystawców: Bellona, Bosz, Gryf Warszawa, IVAX, Kancelaria Sejmu Wydawnictwo Sejmowe, Nasza Księgarnia, Ozgraf, Polish Rights, PWN, Prószyński i S-ka, Rebis, Rosikon Press, Słowo/obraz terytoria, Studio Emka, Świat Książki, Universitas, W.A.B., Wilga, WSIP, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Zapolex, ZNAK.

Z okazji londyńskich targów książki IK przygotował nową edycję katalogu New Books from Poland. Spring 2010. Niestety trudności komunikacyjne spowodowane wybuchem islandzkiego wulkanu uniemożliwiły wielu wystawcom dotarcie na tegoroczne londyńskie targi. Z Polski, oprócz pracowników IK, na miejsce dotarli jedynie przedstawiciele wydawnictwa Znak. Większość zaplanowanych spotkań została odwołana lub przesunięta na targi we Frankfurcie.

f) Polska gościem honorowym na targach książki w Pradze

Polska była gościem honorowym tegorocznych targów książki w Pradze – Svet Knihy – które odbyły się w dniach 13-16 maja 2010.

Polskie stoisko oraz program towarzyszący targom zorganizował Instytut Książki we współpracy z Instytutem polskim w Pradze.

Specjalnym gościem polskiego wystąpienia była Wisława Szymborska.

Ponadto, w programie literackim towarzyszącym targom wzięli udział: Olga Tokarczuk, Wojciech Kuczok, Marek Krajewski, Andrzej Sapkowski, Dorota Masłowska, Michał Witkowski, Lidia Amejko, Sylwia Chutnik, Agnieszka Drotkiewicz, Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki, Mariusz Szczygieł, Łukasz Dębski i Janusz Rudnicki.

Na polskim stoisku (nr S201), obok wystawy nowości wydawniczych, polskiego reportażu literackiego, tłumaczeń polskiej literatury dofinansowanych przez Program Translatorski ©POLAND oraz książek dla dzieci i młodzieży nagrodzonych przez polską sekcję IBBY, swoje publikacje zaprezentowało piętnastu polskich wydawców: Rebis, Debit, Bosz, Wydawnictwo Literackie, Langenscheidt Polska, Dwie Siostry, Czarne, Universitas, Świat Książki, WAB, Format, PWN, Wytwórnia, Biuro Literackie i Znak.

W uroczystym otwarciu stoiska, 13 maja o godz. 11:00, wzięli udział Ministrowie Kultury Polski i Republiki Czeskiej Bohdan Zdrojewski i Václav Riedlbauch.

Przez cały czas trwania targów na stoisku działał kącik dziecięcy, przygotowany przez stowarzyszenie artystyczne Kalimba z Warszawy.

Instytut Książki przygotował specjalną, czeską edycję katalogu Nowe Książki z Polski.

Poza tym publiczność odwiedzająca targi mogła kupić książki polskich autorów, zarówno w języku polskim jak i czeskim, w mieszczącej się na stoisku księgarni.

Spotkania z niektórymi autorami odbyły się również w innych czeskich miastach: Ołomuńcu, Ostrawie i Brnie.

g) Polska na 17 Forum Wydawców we Lwowie 16-19 września 2010

Jak co roku, w połowie września odbyło się Forum Wydawców Lwowie, najważniejsze targi skupiające ukraińskich wydawców. Instytut Książki uczestniczy w tych targach od 2004 roku, regularnie dostarczając wydawcom i tłumaczom informacji na temat polskiej literatury.

Na stoisku zaprezentowaliśmy m.in. nowości wydawnicze 2010 roku oraz utworzy Czesława Miłosza w tłumaczeniach na języki obce – zapowiedź Roku Czesława Miłosza.

Targom towarzyszył festiwal literacki, na który co roku zapraszani są autorzy z całego świata. Do tej pory z lwowską publicznością spotkali się m.in. Paulo Coelio i Jostein Gaarder, w roku 2010 do Lwowa przyjechali m.in. Terézia Mora i Leonid Józefowicz. Na zaproszenie IK z ukraińskimi czytelnikami spotkali się Mariusz Szczygieł i Zigmunt Miłoszewski. Ukraińskie tłumaczenie zbioru reportaży „Gottland” Mariusza Szczygła ukazało się nakładem wydawnictwa Grani-T, natomiast „Żmijowe Góry” Zygmunta Miłoszewskiego wydało lwowskie Wydawnictwo Starego Lwa. W ramach festiwalu odbyła się też prezentacja ukraińskiego wydania „Abecadła” Czesława Miłosza, w tłumaczeniu Natalki Śniadanko. W dyskusji na temat twórczości noblisty wzięli udział Natalka Śniadanko, Jurij Andruchowycz i Marek Zaleski. Ponadto, gośćmi tegorocznego Forum Wydawców we Lwowie byli również inni pisarze z Polski, wśród nich Marek Krajewski, Joanna Pawluśkiewicz, Leszek Engelking i Krzysztof Varga.

h) Międzynarodowe Targi Książki w Guadalajarze

Po kilkuletniej przerwie Instytut Książki wziął udział w Międzynarodowych Targach Książki w meksykańskiej Guadalajarze, największej tego typu imprezie hiszpańskiego świata czytelniczego, korzystając z nowej formuły Salonu Praw Autorskich. Podczas targów pracownik IK odbył serię spotkań z latynoskimi wydawcami zainteresowanymi polską literaturą. Wspólnie z Ambasadą RP w mieście Meksyk przygotowano też wydarzenia Roku Miłosza w Meksyku.

i) Polska na 62. Międzynarodowych Targach Książki we Frankfurcie

W dniach 6-10 października 2010 odbyły się 62. Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie (Frankfurter Buchmesse), największe na świecie spotkanie i święto branży wydawniczej. Wzięło w nim udział 7 300 wystawców ze 100 krajów. Gościem honorowym targów była Argentyna.

Centralnym punktem polskiego stoiska była wystawa poświęcona twórczości Czesława Miłosza, zapowiadająca Rok Czesława Miłosza (2011). Były to m.in. zdjęcia Noblisty, fragmenty jego utworów oraz duży wybór tłumaczeń.

Instytut Książki, oprócz nowości wydawniczych 2010 roku, zaprezentował także książki nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich: Nagroda Literacka NIKE, ANGELUS, Nagroda Literacka GDYNIA oraz Nagroda Kościelskich. Ponadto, na specjalnej wystawie pokazaliśmy najlepsze polskie książki dla dzieci i młodzieży, wyróżnione przez Polską Sekcję IBBY.

Publiczność odwiedzająca polskie stoisko otrzymała katalog NEW BOOKS *directly* FROM POLAND, prezentujący najciekawsze, zdaniem krytyków, nowości książkowe ostatnich miesięcy. Katalog został przygotowany w dwóch wersjach językowych – angielskiej i niemieckiej.

Instytut Książki przygotował też zaktualizowaną wersję informatora o polskim rynku wydawniczym – THE POLISH BOOK MARKET 2010.

Na organizowanym przez Instytut Książki polskim stoisku o powierzchni 250 m² (Hala 5.0 B 922) zaprezentowało się 39 polskich wydawców.

10 października - tradycyjnie podczas Targów - w Kościele Św. Pawła we Frankfurcie wręczona została najbardziej prestiżowa nagroda branży wydawniczej w Niemczech: Pokojowa Nagroda Księgarzy Niemieckich. Nagroda w wysokości 25 000 Euro przyznawana jest od 1950 roku. Nagrodzony został izraelski pisarz Dawid Grossman.

j) Targi książki w Krasnojarsku

Instytut Książki wspólnie z Instytutem Adama Mickiewicza był organizatorem polskiego stoiska na targach książki w Krasnojarsku (Krasnojarsk Book Culture Fair, 3-7 listopada).

Targi organizowane były po raz czwarty, zaprezentowało się na nich ponad 200 wystawców i odwiedziło je 30 000 osób. Jest to największe tego typu wydarzenie na Syberii. Tematem przewodnim tegorocznych targów był obraz Syberii w oczach zagranicznych obserwatorów.

Ważnymi punktami programu literackiego towarzyszącego targom było spotkanie z Jackiem Hugo-Baderem, autorem książki „Biała gorączka” oraz znawcą Syberii Zbigniewem Kopciem z UAM.

Na polskim stoisku zaprezentowano nowości wydawnicze roku 2010, dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND oraz wystawę polskiego reportażu literackiego.

Targom towarzyszył program polski, na który złożył się koncert Chopinowski w wykonaniu Jana Krzysztofa Broji w Filharmonii Krasnojarskiej oraz prezentacja antologii polskiego dramatu, połączona z czytaniem fragmentów „Dwojga biednych Rumunów mówiących po polsku” Doroty Masłowskiej, „Piaskownicy” Michała Walczaka oraz „Tiramisu” Joanny Owsianko, zakończona dyskusją poprowadzoną przez Romana Pawłowskiego. Ważnym elementem programu była także dyskusja panelowa „Obraz Syberii w Literaturze Europejskiej” z udziałem Jacka Hugo-Badera i Zbigniewa Kopcia, moderowana przez założycielkę wydawnictwa NLO Irina Prohorova.

k) Międzynarodowe Targi Książki w Guadalajarze

Po kilkuletniej przerwie Instytut Książki wziął udział w Międzynarodowych Targach Książki w meksykańskiej Guadalajarze (27.11-6.12), największej tego typu imprezie hiszpańskiego świata czytelniczego, korzystając z nowej formuły Salonu Praw Autorskich. Podczas targów pracownik IK odbył serię spotkań z latynoskimi wydawcami zainteresowanymi polską literaturą. Wspólnie z Ambasadą RP w mieście Meksyk przygotowano też wydarzenia Roku Miłosza w Meksyku.

l) Literatura polska na Międzynarodowych Targach Książki NON/FICTION w Moskwie

Instytut Książki był organizatorem polskiego stoiska na 12 Międzynarodowych Targach Książki NON/FICTION w Moskwie, które odbyły się w dniach 1-5 grudnia.

Prezentacji towarzyszył program literacki organizowany we współpracy z Instytutem Polskim w Moskwie oraz wydawnictwami Logos i Mosty Kultury/Gesharim.

Gościem targów była Paula Sawicka, współautorka ostatniej książki Marka Edelmana

„I była miłość w Getcie”, która ukazała się niedawno nakładem wydawnictwa Mosty Kultury, w przekładzie Kseni Starosielskiej.

Na polskim stoisku na targach (A-10) zaprezentowaliśmy:

- nowości wydawnicze roku 2010; specjalnie dla rosyjskich czytelników przygotowaliśmy też rosyjskie wydanie katalogu „Nowe książki prosto z Polski”,
- dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND,
- wystawę książek Czesława Miłosza w tłumaczeniach na języki obce, wystawa zapowiadać będzie Rok Miłosza
- ofertę kilku polskich wydawnictw: W.A.B., Świat Książki, Czarne, Wydawnictwo Literackie, Bosz oraz Instytut Pamięci Narodowej, Wydawnictwo Sejmowe.

m) Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży w Montreuil (Francja)

W odbywających się w dniach od 1 do 6 grudnia targach książki w Montreuil wziął udział Marcin Brykczyński. Polski gość podparyskich targów, które po raz dwudziesty szósty zgromadziły wydawców, pisarzy i miłośników książki dla dzieci z całego kontynentu, wziął udział w warsztatach dla dzieci, spotkaniu z wydawcami oraz podpisywał swoje książki.

26 edycja Salon du livre et de la presse jeunesse w Montreuil zgromadziła ponad trzystu wydawców, a w zorganizowanej na terenie targów Europejskiej Księgarni czytelnicy mieli okazję spotkać się z kilkudziesięcioma pisarzami i ilustratorami.

B. Promocja czytelnictwa w Polsce.

1. Dyskusyjne Kluby Książki

Dyskusyjne Kluby Książki to wspólny projekt Instytutu Książki i Bibliotek Wojewódzkich adresowany przede wszystkim do czytelników korzystających z bibliotek publicznych. Kluby powstały z inicjatywy Instytutu Książki i działają przy jego wsparciu finansowym i merytorycznym od początku 2007 roku przy bibliotekach różnego stopnia – od bibliotek wojewódzkich, po filie biblioteczne w małych miejscowościach. Klubami w obrębie jednego województwa opiekuje się koordynator wojewódzki.

W 2010 roku liczba klubów wzrosła do 797 (to jest o 160 w stosunku do 2009 r.). Kluby skupiają obecnie ponad 7000 członków. Wciąż znacznie przeważają kluby dla dorosłych (578), lecz coraz więcej jest klubów dla dzieci (219). Rośnie liczba klubów nieformalnych tj. takich, które czerpiąc wzorce z programu DKK spotykają się poza biblioteką, a także liczba klubów w więzieniach (obecnie jest ich cztery), czy klubów dla niepełnosprawnych dorosłych i dzieci.

W 2010 roku ramach programu DKK odbyło się ponad 700 spotkań autorskich, w tym z Joanną Olech, Martą Fox, Wandą Chotomską, Michałem Ogórskiem, Jackiem Dehnelem, Jackiem Hugo-Baderem, Andrzejem Stasiukiem, Grzegorzem Miecugowem, Grzegorzem Kasdepke, Romą Ligocką, Kazimierzem Orłosiem, Izabelą Sową, Małgorzatą Kalicińską, Danielem Odiją, Kazimierzem Szymeczko, Hanną Kowalewską, Joanną Papuzińską, Joanną Bator, Łukaszem Orbitowskim, Aleksandrem Jurewiczem, Maciejem Orłosiem, Ireną Matuszkiewicz, Wojciechem Bonowiczem, Robertem Makłowiczem, Andrzejem Stasiukiem, Mariuszem Szczygłem, Aleksandrą Klich, Bohdanem Zadurą, Wojciechem Kuczokiem, Jerzym Sosnowskim, Markiem Krajewskim.

Na liście najchętniej czytanych książek w 2010 znalazły się:

1. „Rewers” – Andrzeja Barta
2. „Prowadź swój pług przez kości umarłych” – Olgi Tokarczuk
3. „Biała gorączka” – Jacka Hugo-Badera
4. „Kapuściński: non-fiction” – Artura Domostławskiego
5. „Marina” - Carlosa Ruiza Zafona
6. „Lektor” – Bernharda Schlinka
7. „Lala” – Jacka Dehnela (po raz trzeci)
8. „Traktat o łuskaniu fasoli” – Wiesława Myśliwskiego
9. „Lato przed zmierzchem” – Doris Lessing
10. „Podróże z Herodotem” – Ryszarda Kapuścińskiego

Wybrane inicjatywy klubowe

Kluby prowadzą swoje blogi, organizują wspólne wyjścia do kina, teatru, filharmonii, na koncerty, wybierają własne bestsellery. Koordynatorzy wojewódzcy organizują wojewódzkie spotkania moderatorów. Relacje ze spotkań zamieszczane są w lokalnej prasie i radiu, np. Radio Olsztyn wyemitowało półgodzinną audycję o DKK w województwie warmińsko-mazurskim, a członkinie DKK w Grabiku nawiązały kontakt z Gazetą Lubuską, która publikuje ich wiersze. Z inicjatywy DKK w Czeladzi został powołany Dyskusyjny Klub Filmowy, w ramach którego można oglądać adaptacje filmowe dyskutowanych książek, powstała także sekcja teatralna. Moderatorzy DKK przy MBP w Zabrzu biorą udział w telewizyjnym programie „Kawiarnia Literacka” emitowanym przez Telewizję Zabrze. Dzieci z DKK „Zajczkowo” w Zielonej Górze przekazały Książki oddziałowi dziecięcemu szpitala miejskiego i regularnie czytają małym pacjentom. DKK w województwie podkarpackim zbierały Książki dla biblioteki w Trześni dwukrotnie zalanej podczas powodzi. DKK w Braniewie własnym kosztem wydrukował broszurę informacyjną o swojej działalności. Klubowicze z MBP w Limanowej spotkali się z grupą czytelniczką z Edynburga a także odwiedzili Festiwal poetycki na Słowacji.

Od stycznia 2010 siedziba każdego klubu oznaczona jest specjalną naklejką „Tu działa Dyskusyjny Klub Książki”. Przez cały rok trwał internetowy konkurs na „Recenzję miesiąca” – najlepsze recenzje wybierane były spośród tekstów nadesłanych przez koordynatorów do Instytutu Książki i opublikowanych na jego stronie internetowej. Zwycięzcy (a także wszyscy członkowie danego DKK) otrzymywali kubki z logo programu.

W marcu 2010 odbyły się kolejne warsztaty szkoleniowe dla moderatorów – tym razem poświęcone sztuce dyskusji o lekturze i publicznej prezentacji książek. Wzięło w nim udział po dwóch moderatorów DKK z każdego województwa.

1. Festiwal Reportażu WARSZAWA BEZ FIKCJI

W dniach 24–28 listopada 2010 odbył się w Warszawie pierwszy Międzynarodowy Festiwal Reportażu WARSZAWA BEZ FIKCJI zorganizowany przez Instytut Książki i Instytut Reportażu. Jest to festiwal reportażu, fotoreportażu oraz teatru faktu. W spotkaniach z publicznością w kilkunastu miejscach Warszawy wzięło udział 80 reporterów i fotoreporterów z Polski i z zagranicy. Gośćmi specjalnymi festiwalu byli travelbloggerzy. Pośród zaproszonych gości znaleźli się m.in.: Swietłana Aleksijewicz, Arkadij Babczenko, Dasa Drndić, Peter Froeder-Idling, Jacek Hugo-Bader, Wojciech Jagielski, Hanna Krall, Włodzimierz Nowak, Asne Seierstad, Paweł Smoleński. Patronat medialny nad festiwalem objęła Gazeta Wyborcza, Radio TOK FM, Przekrój. Na festiwal złożyło się 8 spotkań z reporterami pod nazwą „Wrzenie świata”, 4 debaty dotyczące fotoreportażu z cyklu „Obraz świata”, 4 wieczorne debaty z udziałem gości z kraju i zagranicy, 3 spektakle pod nazwą „Noc z teatrem faktu”, 4 pokazy zdjęć fotoreporterów z Napo Image, 2 obszerne pokazy slajdów i prezentacje travelblogów pod nazwą „Labirynt świata”, 1 spotkania dotyczące literatury biograficznej, premiera książki Wojciecha Tochmana „Dziś narysujemy śmierć”. Wszystkie spotkania cieszyły się dużą popularnością. Największą frekwencję miały wieczorne debaty, które gromadziły od 200 do 400 osób (dane szacunkowe).

C. www.instytutksiazki.pl

Portal internetowy Instytutu Książki zawiera największą bazę informacji na temat polskiej książki i wydarzeń życia literackiego. Strona redagowana jest w języku polskim, angielskim, niemieckim, hebrajskim, a także – od ubiegłego roku – rosyjskim i jest dostosowywana do potrzeb odbiorcy z danego obszaru językowego.

W sumie w ubiegłym roku odnotowaliśmy ponad **pół miliona odsłon** przy prawie **140 000 użytkowników**.

Największą część odbiorców stanowią mieszkańcy Polski (najwięcej z Warszawy, Krakowa i Poznania), na drugim miejscu znajdują się Niemcy, a na trzecim Stany Zjednoczone.

W 2010 roku serwis powiększył się o kilkadziesiąt nowych recenzji nowości wydawniczych oraz ich fragmentów. Została dodana także rosyjska wersja strony.

W prowadzonej od ponad 2 lat bazie tłumaczy literatury polskiej, działającej w ramach specjalnego serwisu dla tłumaczy, zarejestrowanych jest 280 użytkowników. Poprzez tworzone on-line profile tłumacze prezentują swój dorobek translatorski.

Do **5 000 subskrybentów** wysłanych zostało w cyklu cotygodniowym 45 newsletterów w języku polskim. Do ponad 500 odbiorców zagranicznych rozesłanych zostało 10 newsletterów w języku angielskim. Newsletter Instytutu Książki informuje zarówno o wszelkich działaniach Instytutu, jak i o wydarzeniach na polskim rynku książki.

Od roku 2009 Instytut prowadzi swoją stronę na Facebooku, gdzie zgromadził już blisko 2000 fanów, a także kanał multimedialny w serwisie you tube. Profile w portalach społecznościowych dają możliwość bardziej bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem czytelników w Polsce, a przez to i również na dyskusję na bieżące tematy oraz promocję ciekawych wydarzeń.

D. Biblioteka Instytutu Książki

W 2010 roku biblioteka Instytutu Książki powiększyła się przede wszystkim o nowości wydane pod koniec 2009 i w 2010 roku, które były promowane w katalogu *New Books from Poland Spring* (w angielskiej, francuskiej i w tym roku również czeskiej wersji językowej) oraz *New Books from Poland Fall* (w angielskiej i niemieckiej wersji językowej) oraz w katalogu rosyjskim.

Książki znajdujące się w wiosennym i jesiennym katalogu zostały pozyskane od wydawców- w 2010 roku były to 94 książki i były pokazywane podczas targów książki w Wilnie, Lipsku, Londynie, Paryżu, Mińsku, Pradze, Lwowie, Krasnojarsku, Frankfurcie i Moskwie.

Z okazji targów książki w Pradze została zorganizowana wystawa książek 15 polskich autorów, biorących udział w targach min.: Wisławy Szymborskiej, Olgi Tokarczuk, Marka Krajewskiego czy Andrzeja Sapkowskiego.

Po zakończeniu targów niektóre książki np. Andrzeja Pilipiuka zasiliły księgozbiór biblioteki Instytutu Polskiego w Pradze.

Podczas targów w Pradze zostały pokazane również najciekawsze książki dziecięce, nagrodzone przez polską sekcję IBBY w dwóch kategoriach: za najlepsze ilustracje oraz treść - w sumie 29 książek. Na stoisku polskim w Pradze

zostały zaprezentowane także najlepsze polskie książki z gatunku reportażu - 38 tytułów oraz książki, które znalazły się w czeskim katalogu prezentującym nowe książki z Polski.

Biblioteka Instytutu Książki w związku z obchodami Roku Chopina w Polsce i zagranicą zorganizowała podczas targów w Paryżu, Londynie, a później w Pradze wystawę publikacji poświęconych życiu i twórczości Fryderyka Chopina.

Narodowy Instytut im. Fryderyka Chopina w Warszawie oraz inni wydawcy polscy podarowali bibliotece Instytutu Książki albumy, faksymilia oraz książki, które zostały pokazane na naszej wystawie.

Po raz pierwszy w tym roku Instytut Książki prezentował literaturę polską podczas targów w Mińsku.

Na naszym stoisku zaprezentowaliśmy książki z katalogu rosyjskiego oraz najciekawszą literaturę dziecięcą wydaną w 2009 roku.

Biblioteka IK podarowała ponadto Pracowni Poloniców Biblioteki Narodowej 122 przekłady literatury polskiej na języki obce, dofinansowanych w ramach Programu Translatorskiego ©POLAND, wydanych w ciągu ubiegłego roku.

Z kolei Biblioteka Jagiellońska otrzymała w darze od biblioteki Instytutu Książki 123 przekłady literatury polskiej dofinansowane przez nas z programu ©POLAND.

W drugiej połowie 2010 roku Instytut Książki brał udział w XVII Forum Wydawców we Lwowie, gdzie na naszej targowej wystawie pokazaliśmy książki z wiosennego i jesiennego katalogu, książki autorów, których gościliśmy podczas targów: Marka Krajewskiego, Krzysztofa Vargi, Mariusza Szczygła i Zygmunta Krajewskiego. W związku z obchodami Roku Czesława Miłosza we Lwowie pokazane zostały również przekłady dzieł Czesława Miłosza na języki obce.

W 2010 roku Instytut Książki po raz pierwszy zorganizował polskie stoisko podczas targów książki w Krasnojarsku. Na wystawie targowej pokazane zostały książki z wiosennego katalogu *New Books from Poland Spring 2010*, książki z katalogu reportażu, książki z katalogu rosyjskiego 2009 oraz książki z PT©POLAND.

Biblioteka IK w ramach promocji Roku Czesława Miłosza podczas największych międzynarodowych targów książki we Frankfurcie zorganizowała wystawę najciekawszych przekładów dzieł Czesława Miłosza-pokazanych zostało na niej 139 książek Miłosza.

Ponadto pokazaliśmy książki dziecięce oraz książki nominowane do najważniejszych nagród literackich: nagrody Nike, Nagrody Literackiej Gdynia, Nagrody im. Kościelskich i Nagrody Literackiej Angelus- w większości pozyskane od wydawców.

Podczas ostatnich zagranicznych targów książki, które odbyły się w grudniu w Moskwie pokazaliśmy zebrane w katalogu rosyjskim najważniejsze polskie książki wydane w 2010 roku.

Biblioteka Instytutu Książki przekazała bibliotece Zespołu Szkół dla Dorosłych w Bydgoszczy 50 książek, które dostaliśmy od różnych wydawców.

W grudniu 2009 roku na prośbę Ambasady Polskiej w Pekinie, Biblioteka IK skompletowała i zakupiła księgozbiór (39 książek) dla pracowników ambasady.

Do biblioteki zostało zakupionych 75 tytułów z dziedziny literatury polskiej, między innymi przekłady dzieł Czesława Miłosza, które były gromadzone w związku z obchodami Roku Czesława Miłosza w 2011 roku.

E. Rok Miłosza

Instytut Książki prowadził przygotowania do Roku Czesława Miłosza, obchodzonego w 2011 r. z okazji 100 rocznicy urodzin Noblisty. Przygotowano założenia do regulamin Programu Ministerialnego Czesław Miłosz 2011 – Promesa, z którego mają być dofinansowywane przedsięwzięcia realizowane w ramach Roku. Program ogłoszony został 30 czerwca; termin zgłaszania wniosków upłynął 30 września 2010 r.

W czerwcu 2010 uruchomiona została strona roku Czesława Miłosza. Jest ona dostępna w 3 wersjach językowych – po polsku, angielsku i rosyjsku, w tej chwili we współpracy z litewskim Instytutem Literatury i Folkloru przygotowywana jest litewska wersja serwisu. W ciągu pół roku stronę odwiedziło 10 988 użytkowników.

E. Program operacyjny

Wydarzenia artystyczne Priorytet 4 – Literatura, Priorytet 5 - Czasopisma

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 4 Literatura

W pierwszej połowie 2010 roku w ramach *Wydarzenia artystyczne priorytet 4 Literatura* zostały podjęte decyzje dotyczące wniosków złożonych w I naborze (do 30 listopada 2009 r.)

W pierwszym naborze do Instytutu Książki wpłynęło 404 wnioski z czego 61 błędnych formalnie. 344 poprawnych wniosków zostało ocenionych przez niezależnych ekspertów i rozpatrzonych przez Zespół sterujący w dniu 28 stycznia 2010 r.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dnia 16.02.2010 r. 183 wnioski otrzymały dofinansowanie na ogólną kwotę 5 379 898,66 , a 161 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 5 Czasopisma

W pierwszej połowie 2010 roku w ramach *Wydarzenia artystyczne priorytet 5 Czasopisma* zostały podjęte decyzje dotyczące wniosków złożonych w I naborze (do 30 listopada 2009 r.)

W pierwszym naborze do Instytutu Książki wpłynęło 152 wnioski z czego 28 błędnych formalnie. 124 poprawnych wniosków zostało ocenionych przez niezależnych ekspertów i rozpatrzonych przez Zespół sterujący w dniu 28 stycznia 2010 r.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dnia 16.02.2010 r. 46 wniosków otrzymało dofinansowanie na ogólną kwotę 3 371 746,90 , a 78 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

W drugiej połowie 2010 rozpoczęto przygotowania do realizacji programów na rok 2011.

W dniu 26 października 2010 r. Minister kultury i dziedzictwa narodowego podpisał decyzje o wprowadzeniu programów na rok 2011. Instytut Książki został instytucją zarządzającą dla programu Wydarzenia artystyczne priorytet 4 Literatura i Priorytet 5 Czasopisma. Zgodnie z regulaminem programów pierwszy nabór wniosków odbywał się w terminie do 30 listopada 2010.

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 4 Literatura

W ramach pierwszego naboru wpłynęło do Instytutu Książki 449 wniosków z czego 383 poprawne formalnie i 66 wniosków błędnych formalnie. Wnioski poprawne zostały ocenione zgodnie z regulaminem przez ekspertów powołanych przez Ministra, a następnie Lista wniosków została przesłana do decyzji Ministra. Minister podjął decyzje o dofinansowaniu 147 wniosków na łączną kwotę 5 012 900,00zł

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 5 Czasopisma

W ramach pierwszego naboru wpłynęło do Instytutu Książki 155 wniosków z czego 137 poprawnych formalnie i 18 wniosków błędnych formalnie. Wnioski poprawne zostały ocenione zgodnie z regulaminem przez ekspertów powołanych przez Ministra, a następnie Lista wniosków została przesłana do decyzji Ministra. Minister podjął decyzje o dofinansowaniu 47 wniosków na łączną kwotę 3 497 900,00zł

W związku z wyczerpaniem budżetów obu programów drugi nabór wniosków przewidziany na 31 marca 2011 roku został zamknięty.

Program Miłosz 2011 – Promesa

Nabór I

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 18 sierpnia 2010 r. (ze zmianami z dn. 24 września 2010 r.) Instytut Książki został instytucją zarządzającą dla programu Miłosz 2011 – Promesa. Zgodnie z regulaminem I nabór wniosków trwał do 30 września 2010 r.

Za cel programu uznano: przygotowanie i realizację programu obchodów Roku Miłosza na równi z promocją kultury polskiej poprzez działania związane z osobą i twórczością Czesława Miłosza w kraju i zagranicą. W programie Miłosz 2011 – Promesa wyróżniono trzy rodzaje kwalifikujących się zadań: 1. Najważniejsze wydarzenia kulturalne organizowane w kraju i zagranicą popularyzujące wiedzę o Czesławie Miłoszu, w tym: festiwale, konkursy, wystawy, seminaria, konferencje, wyjazdy studyjne, publikacje książkowe i internetowe; 2. Tworzenie dzieł inspirowanych osobą i twórczością Czesława Miłosza, w tym: utwory muzyczne, sceniczne, literackie, plastyczne, filmowe oraz projekty multimedialne i informatyczne; 3. Projekty promujące osobę i twórczość Czesława Miłosza i Rok Miłosza.

Uprawnionymi do złożenia wniosku w programie byli następujący wnioskodawcy (wyłącznie podmioty prawa polskiego): 1. państwowe i samorządowe instytucje kultury; 2. organizacje pozarządowe; 3. podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury; 4. publiczne i niepubliczne szkoły i uczelnie artystyczne.

Wszystkie wnioski w programie Miłosz 2011 musiały być złożone poprzez system EBOI.

W pierwszym naborze programu Miłosz 2011 – Promesa złożono 311 wniosków, w tym 110 błędnych formalnie i 201 poprawnych formalnie. Wnioski poprawne formalnie zostały ocenione przez zespół niezależnych ekspertów i rozpatrzonych przez zespół sterujący dn. 24 listopada 2010 r.

Decyzją ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dn. 01 grudnia 2010 r. 57 wniosków otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 5 517 000 zł, a 144 wnioski nie otrzymały dofinansowania.

Szkolenia dla bibliotekarzy

W dniu 31 grudnia 2010 zakończyła się pierwsza edycja programu dotacyjnego „Szkolenia dla bibliotekarzy”. Zgodnie z regulaminem programu dotacyjnego „Szkolenia dla bibliotekarzy” termin nadsyłania wniosków o otrzymanie dotacji na szkolenia w roku 2010 upłynął 2 listopada 2009. Do Instytutu Książki wpłynęły wnioski z 18 wojewódzkich bibliotek publicznych, a więc od wszystkich uprawnionych wnioskodawców. Z uwagi na drobne błędy formalne, które znalazły się w niektórych wnioskach, decyzją Grzegorza Gaudena, dyrektora Instytutu Książki, ogłoszono procedurę umożliwiającą poprawienie błędów formalnych i dostanie prawidłowo wypełnionych wniosków lub załączników do dnia 23 listopada 2009.

Budżet programu w 2010 roku wyniósł 2 992 264 zł. Szkoleniami w 2010 roku objęto 972 bibliotekarzy z gminnych bibliotek publicznych we wszystkich województwach. W szkoleniach wzięło także udział 24 pracowników jednostek samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za sprawy kultury. Zakres szkoleń objął trzy moduły: rozwój osobistych kompetencji menedżerskich i przywódczych oraz rozwój nowych umiejętności wykraczających poza tradycyjne kompetencje zawodowe, w tym: a) organizacja i zarządzanie biblioteką; b) nowe technologie informatyczne.

31 grudnia 2010 Instytut Książki zakończył nabór do drugiej edycji programu dotacyjnego „Szkolenia dla bibliotekarzy” na rok 2011. Wnioski złożyli wszyscy uprawnieni beneficjenci.

Infrastruktura bibliotek (program małych grantów)

W 2010 roku minister kultury i dziedzictwa narodowego przekazał Instytutowi Książki do realizacji program ministra „Infrastruktura bibliotek”. Celem programu było podniesienie standardu bibliotek publicznych (w tym standardów estetycznych) poprzez ich modernizację architektoniczną i zakup wyposażenia. Budżet programu wyniósł 4 mln zł. Nabór w 2010 roku zakończył się 1 czerwca 2010. Do Instytutu Książki wpłynęło 329 wniosków. Dotację otrzymało 81 bibliotek publicznych.

W wyniku powodzi, która nawiedziła niektóre rejony Polski, w połowie 2010 roku minister kultury i dziedzictwa ogłosił dodatkowy nabór w ramach programu dla gminnych bibliotek publicznych, które ucierpiały wskutek klęski żywiołowej. Termin zakończenia dodatkowego naboru został wyznaczony na dzień 1 sierpnia 2010. Do Instytutu Książki wpłynęły 3 wnioski, które zostały ocenione pozytywnie i otrzymały dofinansowanie.

W związku z tym, że w budżecie programu pozostały niewykorzystane środki, decyzją ministra dotację otrzymały dodatkowo 33 biblioteki gminne, które złożyły wnioski w pierwszym naborze (do dnia 1 czerwca 2010).

W trakcie procesu przygotowywania umów 5 bibliotek zrezygnowało z przyznanej dotacji. Ostatecznie dofinansowanie w ramach programu otrzymało 112 bibliotek gminnych. Prace modernizacyjne przeprowadzono w 237 placówkach bibliotecznych na terenie całej Polski.

Zestawienie liczby udzielonych dotacji i liczby dofinansowanych placówek w podziale na województwa

Lp.	WOJEWÓDZTWO	LICZBA UDZIELONYCH DOTACJI	LICZBA DOFINANSOWANYCH PLACÓWEK
1	Dolnośląskie	12	38
2	Kujawsko-pomorskie	3	5
3	Lubelskie	11	33
4	Lubuskie	6	10

5	Łódzkie	6	12
6	Małopolskie	12	26
7	Mazowieckie	11	22
8	Opolskie	1	1
9	Podkarpackie	4	10
10	Podlaskie	7	13
11	Pomorskie	7	12
12	Śląskie	8	17
13	Świętokrzyskie	4	6
14	Warmińsko-mazurskie	3	7
15	Wielkopolskie	12	25
16	Zachodniopomorskie	5	7

Certyfikat Biblioteka+

14 lipca 2010 roku minister kultury i dziedzictwa narodowego ogłosił zasady przyznawania Certyfikatu Biblioteka+, przygotowane przez Instytut Książki. Zgodnie z decyzją ministra, a także ustaleniami pomiędzy Instytutem Książki i Biblioteką Narodową certyfikat przyznawany jest przez dyrektora Biblioteki Narodowej. Rekomendacje przyznania certyfikatu wystawia Zespół Certyfikacyjny złożony z bibliotekarzy i ludzi książki, który jest powoływany przez ministra.

Certyfikat został przyznany w 2010 roku dwóm bibliotekom gminnym: Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kudowie Zdroju oraz Bibliotece Publicznej w Kałuszynie w czasie gali otwarcia Republiki Książki 8 grudnia 2010 r.

MAK+

Prace programistyczne:

Od stycznia 2010 roku kontynuowano prace programistyczne nad rozwojem modułów aplikacji MAK+. Po konsultacjach z bibliotekami testującymi wprowadzono nowe funkcjonalności do MAK+:

- czytelnia - moduł do obsługi udostępnień na miejscu wraz z możliwością pracy z czytelnikiem anonimowym
- rozbudowane raporty - kolejne wzory raportów niezbędne do pracy w małych bibliotekach
- import - konwersja i pobieranie danych z innych programów bibliotecznych
- KHW - kartoteka haseł wzorcowych - rozpoczęto prace nad przypisaniem kartoteki haseł autorów i haseł przedmiotowych do przewodnika bibliograficznego

Instalacje:

Od stycznia 2010 rozpoczęto weryfikację zgłoszeń bibliotek zainteresowanych systemem MAK+. Pierwsze wdrożenia wersji demo rozpoczęto 15 kwietnia 2010 r.

Do końca 2010 roku wersja demo aplikacji MAK+ została zainstalowana w ponad 100 bibliotekach w całej Polsce.

Przyjęto zasadę, że po trzymiesięcznym testowaniu aplikacji MAK+ zainteresowane biblioteki podpisują umowę z Instytutem Książki i rozpoczynają pracę w płatnym systemie.

Do 31.12.2010 roku wersje płatne aplikacji MAK+ zostały zainstalowane w następujących bibliotekach:

Lp	Biblioteka	Rodzaj
1	Międzylesie	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
2	Słubice	Miejska Biblioteka Publiczna
3	Bychlew	Gminna Biblioteka Publiczna
4	Kolbuszowa	Miejska Biblioteka Publiczna
5	Koluszki	Miejska Biblioteka Publiczna
6	Rzgów	Gminna Biblioteka Publiczna
7	Swarzędz	Miejska Biblioteka Publiczna
8	Mikołajki	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
9	Lądek Zdrój	Biblioteka Publiczna
10	Kobylanka	Gminna Biblioteka Publiczna
11	Kotlin	Gminna Biblioteka Publiczna
12	Cieszanów	Miejska Biblioteka Publiczna
13	Kazimierz Biskupi	Gminna Biblioteka Publiczna
14	Popielów	Gminna Biblioteka Publiczna
15	Domasławice	Gminna Biblioteka Publiczna
16	Mały Płock	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
17	Siemiatycze	Miejska Biblioteka Publiczna
18	Paczków	Gminna Biblioteka Publiczna
19	Mieroszów	Gminna Biblioteka Publiczna
20	Miłków	Gminna Biblioteka Publiczna
21	Białe Błota	Gminna Biblioteka Publiczna
22	Drzycim	Gminna Biblioteka Publiczna
23	Słobódka	Gminna Biblioteka Publiczna
24	Kazimierza Wielka	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
25	Kobylanka	Gminna Biblioteka Publiczna
26	Krościenko Wyżne	Gminna Biblioteka Publiczna
27	Dynów	Gminna Biblioteka Publiczna
28	Próchnik	Gminna Biblioteka Publiczna
29	Jeżowe	Gminna Biblioteka Publiczna
30	Limanowa	Miejska Biblioteka Publiczna
31	Łubniany	Gminna Biblioteka Publiczna
32	Lądek Zdrój	Gminna Biblioteka Publiczna
33	Koneck	Gminna Biblioteka Publiczna
34	Turawa	Gminna Biblioteka Publiczna
35	Postomino	Gminna Biblioteka Publiczna
36	Kalisz Pomorski	Gminna Biblioteka Publiczna
37	Biały Bór	Gminna Biblioteka Publiczna

38	Śniadowo	Gminna Biblioteka Publiczna
39	Malechowo	Gminna Biblioteka Publiczna
40	Pakość	Gminna Biblioteka Publiczna
41	Mała Nieszawka	Gminna Biblioteka Publiczna
42	Białowieża	Gminna Biblioteka Publiczna
43	Augustów	Miejska Biblioteka Publiczna
44	Perzów	Gminna Biblioteka Publiczna
45	Ludwikowice Kłodzkie	Gminna Biblioteka Publiczna
46	Borne Sulinowo	Gminna Biblioteka Publiczna
47	Chociwel	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
48	Marianowo	Gminna Biblioteka Publiczna
49	Pawłów	Gminna Biblioteka Publiczna
50	Grabowo	Gminna Biblioteka Publiczna
51	Secemin	Gminna Biblioteka Publiczna
52	Żnin	Gminna Biblioteka Publiczna
53	Bystrzyca Kłodzka	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
54	Ceków Kolonia	Gminna Biblioteka Publiczna
55	Sztabin	Gminna Biblioteka Publiczna
56	Przasnysz	Miejska Biblioteka Publiczna
57	Wasilków	Miejska Biblioteka Publiczna
58	Raciążek	Gminna Biblioteka Publiczna
59	Złotniki Kujawskie	Gminna Biblioteka Publiczna
60	Strzałkowo	Gminna Biblioteka Publiczna
61	Gostycyn	Gminna Biblioteka Publiczna
62	Horyniec-Zdrój	Gminna Biblioteka Publiczna
63	Krasocin	Gminna Biblioteka Publiczna
64	Darłowo	Miejska Biblioteka Publiczna
65	Stare Czarnowo	Gminna Biblioteka Publiczna
66	Smyków	Gminna Biblioteka Publiczna
67	Piątnica	Gminna Biblioteka Publiczna
68	Czerwonak	Gminna Biblioteka Publiczna
69	Czyżew	Gminna Biblioteka Publiczna
70	Olsztyn	Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Oddział dla dzieci
71	Busko-Zdrój	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
72	Kozłowo	Gminna Biblioteka Publiczna
73	Szumowo	Gminna Biblioteka Publiczna
74	Pobiedziska	Gminna Biblioteka Publiczna
75	Tuszów Narodowy	Gminna Biblioteka Publiczna

76 Czernica	Gminna Biblioteka Publiczna
77 Drawsko Pomorskie	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
78 Witnica	Miejska Biblioteka Publiczna
79 Chojna	Miejska Biblioteka Publiczna
80 Będzino	Gminna Biblioteka Publiczna
81 Biesiekierz	Gminna Biblioteka Publiczna
82 Jedlicze	Gminna Biblioteka Publiczna
83 Miejsce Piastowe	Gminna Biblioteka Publiczna
84 Rogowo	Gminna Biblioteka Publiczna
85 Wierzbinek	Gminna Biblioteka Publiczna
86 Podkowa Leśna	Miejska Biblioteka Publiczna
87 Złotoryja	Gminna Biblioteka Publiczna

Dodatkowo zainstalowano MAK+ w Instytucie Polskim w Kijowie.

Prezentacje i warsztaty:

W trakcie trwania prac programistycznych kontynuowano konsultacje z bibliotekarzami w szeregu bibliotek w całej Polsce w cyklu prezentacji i warsztatów:

Warszawa (12.05), Warszawa (08.06), Rzeszów (21.06), Kolbuszowa (30.07), Toruń (16.08), Wrocław (13.09), Warszawa (01.10), Bydgoszcz (15.10), Słubice (20.10), Wrocław (27.10), Kutno (10.11), Lublin (09.12), Poznań (16.120)

Ankiety:

Kontynuowano zbieranie zgłoszeń zainteresowanych bibliotek przez ankietę na stronie internetowej www.bibliotekaplus.pl

Następnie do osób, które za pośrednictwem formularza wyraziły zainteresowanie wdrożeniem skierowano listy elektroniczne z pytaniem o gotowość przystąpienia do wdrożenia systemu MAK+. Do końca 2010 roku otrzymano kolejnych 100 potwierdzeń.

Audyt:

We wrześniu 2010 rozpoczęto audyt oprogramowania pod względem zgodności z ustawą o ochronie danych osobowych. Audyt zakończył się w lipcu i wdrożono do aplikacji MAK+ wszystkie niezbędne zabezpieczenia, a także złożono wniosek rejestracyjny do Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. MAK+ spełnia wszystkie wymogi ustawy o ochronie danych osobowych. Baza czytelników MAK+ została zarejestrowana w GIODO 18 października 2010 r.

Strona dla czytelników:

Uruchomiono stronę WWW (www.makplus.pl) dla czytelników, na której mogą oni wyszukiwać książki we wszystkich bibliotekach korzystających z systemu MAK+ całej Polsce.

G. Dział Wydawniczy Instytutu Książki

Dział Wydawnictw Instytutu Książki rozpoczął działalność w dniu 01.04.2010 r.

Nadzoruje i koordynuje proces wydawniczy następujących czasopism:

„Dialog”, „Literatura na Świecie”, „ Nowaja Polska”, „Nowe Książki”, „Ruch Muzyczny”, „Teatr”, „Twórczość”. Jest również współwydawcą „Akcentu” i „Odry”.

Po przejęciu przez Dział obowiązków wydawniczych od Biblioteki Narodowej wprowadzono nowy system księgowania, sprzedaży i rozliczania czasopism, renegotjowano i podpisano nowe umowy z

dystrybutorami (Ruch S.A., Poczta Polska S.A., Pol Perfect, Kolpolter S.A., Garmond).

Uregulowano sprawy lokalowe poszczególnych redakcji. Podpisano nowe umowy na usługi telefoniczne.

Podjęto działalność promocyjną: przygotowano reklamę wzajemną czasopism, materiały reklamowe do prenumeraty, a księgarniom współpracującym z Działem przekazano plansze reklamujące czasopisma patronackie. We współpracy ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich skierowano ofertę prenumeraty czasopism patronackich do bibliotekarzy w całym kraju.

Przygotowano i rozesłano specjalną ofertę prenumeraty dla bibliotek wojewódzkich i miejskich.

Dział Wydawnictw uczestniczył w dwóch imprezach targowych: Krakowskich Targach Książki- listopad 2010 i we Wrocławskich Promocjach Dobrych Książek- grudzień 2010. Dział był również współorganizatorem uroczystości wręczenia dorocznej nagrody miesięcznika „Teatr”, której fundatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W związku z zakończeniem współpracy z drukarnią Biblioteki Narodowej i koniecznością racjonalizacji kosztów druku przeprowadzono przetarg na usługi poligraficzne druku czasopism. Od 01.11.2010 r. druk czasopism patronackich odbywa się w drukarni Petit w Lublinie. Wyłonienie drukarni w przetargu pozwoliło ograniczyć koszty druku (o około 30%-35%) przy jednoczesnej znacznej poprawie jakości druku i oprawy czasopism oraz skróceniu czasu druku.

Nakłady czasopism są analizowane i weryfikowane na bieżąco w zależności od potrzeb rynku, co pozwoliło na zmniejszenie zapasów i ograniczenie kosztów druku. Jednocześnie zweryfikowano listę gratisów poszczególnych redakcji.

Z inicjatywy Działu Wydawnictw zorganizowano spotkanie redaktorów naczelnych z Dyrektorem Grzegorzem Gaudenem, na którym omówiono zasady współpracy, przedstawiono wyniki sprzedaży poszczególnych czasopism oraz wysłuchano oczekiwań redakcji dotyczących koordynacji i usprawnienia działań wzajemnych relacji, w tym: spraw organizacyjnych, personalnych, wydawniczych i marketingowych.

Rozpoczęto prace nad zmianą szaty graficznej większości czasopism obejmujące nowe projekty okładek oraz składu (layoutu). Nawiązano kontakty z portalem internetowym onet.pl oraz księgarnią internetową ibuk.pl.

W załączeniu przedstawiamy wyniki sprzedaży czasopism.

H. Zarządzanie prawami do dzieł Janusza Korczaka

Z dniem 8 stycznia 2010 roku, na mocy umowy ze Skarbem Państwa, Instytut Książki nabył wyłączne autorskie prawa majątkowe do wszystkich utworów Janusza Korczaka.

Kancelaria prawna WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr Sp.k. podjęła się bezpłatnej obsługi prawnej w zakresie wszelkich spraw związanych z prawami autorskimi Janusza Korczaka. Stosowną umowę Instytut Książki i kancelaria Wierciński, Kwieciński, Baehr zawarły w dniu 24 marca 2010. Z ramienia kancelarii sprawy związane z twórczością Janusza Korczaka prowadzone będą przez mecenas Agnieszkę Wiercińską-Krużewską.

Ogłoszenia o nabyciu praw do dzieł Janusza Korczaka ukazały się:

Gazeta Wyborcza – 25 luty 2010

Rzeczpospolita - 24 luty 2010

Biblioteka Analiz – 26 luty 2010

Livres Hebdo – 9 kwietnia 2010

Boersenblatt – 15 kwietnia 2010

Screen International – numer kwietniowy (miesięcznik)

Ponadto informacje te otrzymało Międzynarodowe Towarzystwo Korczakowskie i wszystkie narodowe towarzystwa na świecie. Od lutego do Instytutu Książki spłynęło kilkanaście ofert na wydanie dzieł Korczaka w Polsce i za granicą (Francja, Izrael, Niemcy) oraz kilka ofert na adaptacje filmowe.

W maju opracowano zasady przyznawania licencji, które zostały rozesłane oferentom i umieszczone na stronie internetowej Instytutu w zakładce Korczak.

1 czerwca ogłoszono zasady przyznawania licencji oraz informację, że wydawanie dzieł Janusza Korczaka jest możliwe jedynie na podstawie umowy licencyjnej zawartej z Instytutem Książki. Publikacja dzieł Janusza Korczaka bez stosownej umowy stanowić będzie naruszenie autorskich praw majątkowych Instytutu Książki i powodować może wystąpienie przez Instytut Książki z roszczeniami na drodze sądowej. Egzemplarze książek wydane do dnia 1 maja 2010 bez umowy licencyjnej mogły pozostawać w obrocie wyłącznie do końca 2010 roku.

W listopadzie Instytut Książki, po zapoznaniu się z ofertami dotyczącymi publikacji w języku polskim utworów Janusza Korczaka w formie książek drukowanych, audiobooków i ebooków złożonymi przez wydawnictwa: W.A.B., REA, Omedia, Heraclon, Liber Novus, MTJ wybrał do ostatecznej negocjacji ofertę złożoną przez wydawnictwo W.A.B. Umowy licencyjne na pierwsze książki zostały podpisane w styczniu.

Instytut Książki zawarł także umowy licencyjne na wydawanie dzieł Janusza Korczaka z wydawnictwami Editions Fabert (Francja), Laffont (Francja) i Urim Publications LTD (Izrael).

Editions Fabert jesienią 2010 roku opublikowało „Prawidła życia” i „Kajtusia czarodzieja” zaś w 2011 wyda „Króla Macusia I” i „Pedagogikę żartobliwą”. Książki te będą sprzedawane w księgarniach we Francji, Szwajcarii, Belgii, Quebecu i księgarniach oferujących pozycje francuskojęzyczne na całym świecie.

Laffont wznowi wydany we Francji „Dziennik”. W Urim Publications, w 2011 roku ukaże się po angielsku „Kajtuś czarodziej”, który będzie dystrybuowany nie tylko w Izraelu lecz także w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii.

Ponadto Instytut przystąpił do wyjaśniania kwestii publikacji Korczaka w Niemczech oraz do negocjacji z dwoma producentami zagranicznymi na ekranizację „Króla M